



פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע



אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 556

משכיל לדוד

פרשת מצורע

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

ריפוי וחסון המצורע

בסדר טהרת המצורע נאמר בפרשה "וצוה הכהן ולקח למטהר שתי צפורים חיות טהורות". כותב רש"י - לפי שהנגעים באים על לשון הרע שהוא מעשה פטפוטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו ציפורים שמפטטים תמיד בצפצוף קול.

ולכאורה הדבר צריך ביאור. אם הציפורים באות לרמוז על פטפוטי ההבל שדיבר, מדוע צוותה התורה להביא אותן בשעה שכבר נטהר מצרעתו וחזר בתשובה מעוונותיו אשר חטא? היה עליו להביא זאת כבר בתחילה בשעה שהיה טמא בטומאת הצרעת, ואז יזכור כי התנהג הוא שלא כראוי כאותו ציפור המצפצף, אך מה התועלת להזכיר לו את עוונותיו עתה לאחר שנטהר מחטאתו, וכי מזכירים לו עוונות ראשונים?

אלא כשם שלאדם חולה ישנם שני סוגי תרופות. מטרת התרופה הראשונה לרפא אותו ממחלתו, והתרופה השנייה באה לאחר שהבריא - כתרופת מנע והתגוננות לבל ידבק שוב במחלה. כך הוא בעניין חולי הצרעת - בשלב ראשון עליו להירפא מטומאת צרעתו, כנאמר "בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה".

בדד ישב מחוץ למחנה", ומבאר רש"י הקדוש הואיל והוא הבדיל בלשון הרע בין איש לאשתו ובין איש לרעהו אף הוא יבדל.

א"כ כשישב בודד ודאי יערוך חשבון נפש מדוע כך עלתה לו, ואז ישוב בתשובה ויטהר מחטאתו. אולם לאחר שנטהר הוא זקוק לתרופת מנע לבל ישוב לעוונותיו ולא ישנה באוולתו, לכן מצווה התורה להביא שתי ציפורים המזכירות לו שוב את עוונותיו, שגם הוא פטפט כציפור, כדי שיוזכר תמיד לנגד עיניו את החטא הנורא שחטא, ויבין מדוע באה אליו רעת הצרעת, וכך יישמר לנפשו מחטא הוצאת שם רע אשר היה נגוע בו בתחילה.

ועל ידי הוצאת שם רע על חברו, הרי שהלבין פניו והרגו בחרב שבפיו, ולכן מביא שתי ציפורים. האחת שחוטטה והאחת חיה. הציפור השחוטטה היא כנגד חברו, שדיבר כנגדו וכביכול נשחט על ידו, ואילו הוא החוטט - נרמז בציפור החיה, אשר נותר חי וקיים. וטובל את הציפור החיה בדם הציפור השחוטטה כדי להותיר בו, באדם החי אשר חטא בלשון הרע -

את הרושם של חטאו וישם לנגד עיניו את דמו של חברו ההרוג אשר הרגו בהבל פיו. לכן גופו נצבע בדם הציפור השחוטטה וכל זאת כדי שתמיד ישית לנגד עיניו את רוע מעלליו אשר חטא בהוצאת שם רע, ושוב לא יחזור לסורו.

לכל מילה יש עוצמה

"זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל הכהן" (ויקרא יד. ב).

"אמר ריש לקיש מאי דכתיב "זאת תהיה תורת המצורע" - זאת תהיה תורתו של מוציא שם רע ואמר ר' יוסי בן קיסמא כל המספר לשון הרע נגעים באים עליו" (ערכין טו.).

על הפסוק "כי הנה יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחיו" (עמוס ד. ג), דרשו רבותינו בתלמוד (מסכת חגיגה ה.) אפילו שיחה קלה שבין איש לאשתו מגידים לו לאדם בשעת הדין. וראיתי ששאלו המפרשים מה העניין הזה לראשיתו של הפסוק "יוצר הרים וברא רוח"? ברם, עלול האדם לומר לנפשו - מה משמעות וערך יכולים להיות למילה שאין בה ממש, שאין רואים אותה ואין ממששים אותה? אומר לו הנביא - הבט וראה! "כי יוצר הרים" האלוקים ברא הרים גבוהים וענקיים שהם ממשיים וגדולים בעולם, ו"ברא רוח" הוא ברא גם את הרוח שאין בה ממש כלל, ואף על פי כן באה אותה רוח הנראית כבלתי ממשית, ובכוחה לעקור את הרי הענק משורשם. וכבר ראינו בימינו את סופות ההוריקן כמה הרס וחורבן זרעו בעולם. עובדה זו לשלעצמה כבר אומרת לאדם "מה שחיו" דהיינו מה טיבו של דיבור, שאף על פי שגם הדיבור אין רואים אותו וכביכול אין בו ממשות, בכל זאת עשוי הוא להחריב עולמות גדולים ושלמים.

ברוח דברים אלו, נבוא לבאר מדוע הופרדו פרשיות תזריע ומצורע. לכאורה, כל עיקר פרשת תזריע מדברת בעניני סימני טומאת הצרעת, מלבד תחילת הפרשה שמדברת בעניני "אשה כי תזריע" שזהו עניין טומאת יולדת. אם כן פרשה זו היתה ראויה להוות המשך ישיר לפרשת מצורע, ומדוע נקראה בשם "תזריע"? אלא התורה באה ללמדנו, עד כמה יכול דיבור קטן להרע ולהזיק, כשם שאדם זורע בשדה כמות קטנה של חטים, ולאחר מכן מוציא יבול רב וכמויות גדולות ועצומות. כך היה אדם הראשון בתחילתו בודד, וכשהזריע את זרעו - יצאו הימנו כל יושבי תבל ועולם ומלואו. והרעיון דומה גם בעניני לשון הרע והוצאת שם רע. אל יאמר האדם וכי מה כבר דיברתי - סך הכל מספר מילים בודדות. חלילה מלומר זאת! אלא ידע לו נאמנה כי דיבוריו הרעים עלולים להצמיח פירות ביאושים, הרס וחורבן ואחריתו מי ישורנה. אמנם הוא זרע מעט בהבל פיו, אך דיבורו הקלוקל הוציא והוליד עוד ועוד שנאה ותחרות בין איש לרעהו. וזהו הקשר בין "תזריע" לבין "מצורע", כי הוא חשב בליבו שזרע מעט מאוד בדברו לשון הרע, אך בסופו של דבר קלקל עולם ומלואו עד שנעשה מצורע בגופו ובנפשו מחמת הוצאת שם רע.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

פרשת מצורע ה' ניסן תשע"א

ירושלים	תל אביב	באר שבע
18:28	18:42	18:44
19:40	19:43	19:42
20:20	20:24	20:25

הדלקת נרות

מוצאי שבת

רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- ה - רבי ראובן יוסף גרשונוביץ, ראש ישיבת הנגב
- ו - רבי מאיר שיף, המהר"ם שיף
- ז - רבי ששון עבדול עזיז מזרחי, מח"ס באתי לגני
- ח - רבי מרדכי מנשכיץ
- ט - רבי אריה לויין
- י - מרים הנביאה ע"ה
- יא - רבי שלום משאש ראב"ד ירושלים
- יב - רבי ישעיה הלוי הורביץ, השל"ה הקדוש

תזכורת מהשמים



“ושלח את הצפר הזייה”
(יד. ז) בסדר טהרת המצורע המפורטת בפרשת השבוע, אנו קוראים על מצות הטהרה “וציזה הכהן ולקח למטהר

שתי ציפורים חיות טהורות” (יד. ד) ומדייק רש”י במקום: טהורות - פרט לעוף טמא, לפי שהנגעים באים על לשון הרע (כמבואר בגמרא במסכת ערכין דף טז:) שהוא מעשה פיטפטי דברים, לפיכך הוזקקו לטהרתו צפרים שמפטטין תמיד בציפצוף קול.

יש לעיתים שאנו שומעים על סיפור כל שהוא, משהו לא שגרתי שקורה בסביבתנו. משהו שיש בו רמז ותמרוז מן השמים, לא תמיד אנו יודעים כיצד לחבר אותו למעשינו, חז”ל הקדושים מלמדים אותנו כיצד להתייחס לכל מאורע ומאורע בשגרת חיינו בעולם הזה.

כך בסיפור שלפנינו המצוטט מתוך הספר “ברכי נפשי”, ובו מספר המחבר שליט”א כדברים האלה: בא אלי אברך בהלה והוא סיפר על תופעה המתרחשת בביתו מזה כמה ימים. התופעה המוזרה גורמת לחרדה לו ולבני ביתו ואינם מוצאים לה פתרון.

ציפור גדולה נכנסת אלינו לסלון הבית, הוא מספר, וכשאנחנו מסלקים אותה היא יוצאת, אבל בתוך דקה או שתים, היא חוזרת בשנית. שוב אנחנו מגרשים אותה ושוב היא חוזרת. כך יום, יומים, שלשה ימים ויותר.

הציפור עצמה אינה מפחידה אותנו, אומר האברך, אבל יש לנו הרגשה שהיא נשלחה מן שמיא, בכדי לרמז לנו דבר מה. ואין אנתנו יודעים, ולו קצה חוט, מהו הרמז והסימן שהיא מביאה עמה בכנפיה.

בשלב מסויים, הוא ממשיך ומספר ברטט, חשבנו שאולי כדאי להרוג אותה ובכך להתפטר ממנה, ומן המתח שהיא גורמת לנו בבית. כששמעתי את הדברים האלו יוצאים מפי האברך, אמרתי לו: הרי אתה עצמך אומר שיש לך הרגשה שהציפור הזו נשלחה מן השמים, ואם כן כיצד הנך מעלה בדעתך פתרון שכזה להרוג את הציפור? וכי אם תהרגנה תתפטר ממנה ומהרמזים שהיא מביאה עמה בכנפיה?

הנורה ברכב כמשל

משל למה הדבר דומה? לאדם הנוסע ברכבו ולפתע נדלקת לו נורה אדומה בלוח המחווים שלו. כיון שרק לפני שבוע או שבועיים הוא רכש את הרכב,

הוא עדיין אינו בקי בכל סימני הנורות, ואינו יודע אל נכון מהו הפריט במכונת העומד לפני קלקול כל שהוא, שבעטיו נדלקת הנורה. הוא ממשיך לנסוע והנורה הזו נכבית ונדלקת מולו שוב ושוב, וביתר תכיפות. מה שאומר שהתקלה שיש ברכב היא רק מחמירה והולכת. הדבר הזה מרגיז את הנהג, ומפריע לו לנהוג בשלוה.

עכשיו נעצור רגע ונחשוב: וכי אם הנהג יטול פטיש בידו וישבור את הנורה ויסלקנה מן העולם, האם הבעיה שהתעוררה ברכב שלו תיפטר? הרי ללא ספק שהמצב רק ילך ויחמיר! המנוע עלול להתחמם, למשל, עד שהאוטו יתקע לגמרי ולא ימשיך יותר בנסיעתו, ומלבד זאת גם נוסעי הרכב ינסו לסכנה רבתי. כל מציאותה של נורה זו, היא בכדי להתריע בפני הנהג על תקלה שיש למנוע הרכב, והפתרון האחד והיחיד העומד בפני הנהג הוא - להעמיד את הרכב בצדי הדרך, ולבדוק את תקינות המערכות שברכב. ואם הוא עצמו אינו יודע לעשות זאת, עליו להזעיק איש מקצוע או לחילופין לקרוא לרכב גרר שיגרור את הרכב אל המוסך ושם יטפלו בתקלה.

צפצוף הציפור כתזכורת

הציפור משמשת כתזכורת, גם במקרה של אותו אברך. הרי עושה רושם שהציפור הזו היא נשלחה מן השמים בכדי להצביע על תקלה רוחנית כל שהיא הקיימת בביתם. ואם כן בודאי שהריגתה של הציפור, לא תסייע להם במאומה.

“אם כן מה עלי לעשות?” - שאל האברך כשענן של דאגה מכסה את פניו.

פתרון לתעלומה המסתתרת מאחרי ביקור הציפור שחודרת שוב ושוב לבית, ניתן למצוא בתרגום “יונתן בן עוזיאל”, לקמן בפסוק ג. התנא הקדוש יונתן בן עוזיאל זיע”א, מתקשה מדוע מצוה התורה בענין המצורע לשלח את הציפור השניה ולא לשוחטה, כפי שעושים לציפור הראשונה. והוא מסביר שכיון שהמצורע נענש בגין לשון הרע שהוא דיבר, שילוחה של הציפור השניה נועד להזכיר לו את חטאו, שאם הוא ישוב לכסלו וימשיך לדבר לשון הרע - תחזור אליו הציפור בשנית ותזכיר לו את הטרואמה הגדולה שהיתה מנת חלקו בתקופת היותו מצורע. לכשיזכר האדם בכך, יש סיכוי רב שהוא ישפר את דרכיו ויפסיק לדבר לשון הרע. הציפור החיה משמשת איפוא כתזכורת שאם ישוב וידבר לשון הרע - היא תחזור לביתו ותזכיר לו את הדבר.

האברך שמע את הדברים, ולאחר שעשה חשבון נפש מעמיק בביתו, הסכים שאכן בביתו מדברים לשון הרע. הוא קיבל על עצמו להתחזק בדבר והציפור לא שבה אליו עוד.



חוד הפרשה

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך



תועלת גדולה

רגיל עצמו במידת “מעביד על מידותיו”, שמלבד שהיא מידה קדושה כשלעצמה, שבעבור זה מעבירים לו לאדם על כל פשעיו, כמו שאמרו חכמינו זכרונם לברכה. עוד היא תועלת גדולה שלא יבוא האדם לידי כעס ומחלוקת. (“חובת השמירה”)

1. מהו שיעור ה”מים החיים” שהכהן מניח בכלי החרש?
2. על איזה סוג של כלי התורה חסה?

מאוצרו של מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר



יש נגעים ויש נגעים

נאמר בפסוק (ויקרא יד. לד) "כי תבאו אל ארץ כנען וכו' ונתתני נגע צרעת בבית ארץ אחזתכם". כותב רש"י (בשם מדרש רבה) בשורה הוא להם שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו האמוריים מטמונות של זהב בדירות בתיהם כל ארבעים שנה שהיו ישראל

במדבר ועל ידי הנגע נותץ הבית ומוצאן,

עד כאן. ולכאורה הדברים תמוהים - אם נגעים באים מחמת דיבורי לשון הרע והוצאת שם רע, מדוע יקבל האדם שכרו ויזכה במטמונים הטמונים בקירות הבית, הרי עליו להיענש על עווננו ומה מקום יש כאן לקבלת שכר?



ונראה לי לתרץ, כי יש שני סוגי נגעים. יש נגעי בתים הבאים מהוצאת שם רע ויש נגעים הבאים לטובתו של האדם כדי לזכות אותו במטמוניות והכהן הוא המחליט והפוסק בדבר.

הרואה נגע בביתו חייב להגיע אל הכהן והוא יחליט על ידי הסגר הבית ונתיצת האבנים. והיה אם דיבר לשון הרע והוציא שם רע - כמוכן שצרעת הבית באה לו כעונש על עווננו ובוודאי שאדם כזה לא יזכה למצוא מטמון,

אלא ענוש ייענש בצרעת הבית וכך יפסיד את רכשו וממונו בנתיצת הבית כדי לכפר על עווננו. אולם, אם ניתץ את הבית ומצא לו מטמון ונתעשר, זוהי הוכחה כי אין הוא לוקה בחולי הלשון וכי אין חטא לשון הרע בידו - ואדרבה שומר הוא את פיו ולשוננו,

ולכן נותן לו הקב"ה שכר מושלם למצוא מטמוניות, ולאדם זה בוודאי שנתיצת הבית מהווה שכר בעבורו על שזכה לנצור לשוננו מרע.

מן המעיין



מובדל ממשפחתו וקרוביו, מורחק ממכריו ומיודעיו, בודד וגלמוד ישב. זאת מלבד עצם יסורי הנגע וספיחיו. והנה עצה בידו לצאת מבידודו ומיסוריו, שרק יתלוש את סימני הטומאה ויטהר לאלתר.

אלא שבזה הוא מבחנו, האם

יעמוד בפיתוי, ויעדיף לסבול

בדידות נוראה, לזמן בלתי ידוע, אפשר

אף לכל ימיו, ובלבד שלא יעבור על איסור תורה, אם לאו. כי אכן כל היסורים הנוראים שעוברים עליו מהצרעת והבידוד, אינם מתקרבים למה שעתידי לסבול בעולם הבא, אם יעבור על האיסור.

אור הזוהר

"כי תבאו אל ארץ כנען אשר אני נתן לכם" (יד. לד).

אמר רבי אבא, וכי זה שכרם הטוב שימצא נגע אצל אותם הזוכים ליכנס לארץ? אלא כבר העמידוהו, כדי שימצאו מטמונים שהוטמונו בבתיהם, שיהנו מהם ישראל. אבל בא וראה; אשריהם ישראל שהם דבקים בהקב"ה, והקב"ה אוהבם, שנאמר: אהבתי אתכם אמר ה'.

ומתוך אהבתו הכניסם לארץ הקודש להשרות שכינתו ביניהם ולהיות משכנו בתוכם והיו ישראל קדושים מכל באי העולם.

כיון שבאו ישראל לארץ, רצה הקב"ה לטהר אותם ולקדש את הארץ ולפנות מקום לשכינה שלא תשרה השכינה במקום טמא. ועל כן על ידי נגע צרעת היו סותרים בניינים של עץ ואבן שנעשו בטומאה. בא וראה אילו מעשה זה של ניתוץ הבתים היה רק למצוא מטמונים בלבד, יחזרו האבנים והעפר לאחר הניתוץ למקומם כמו שהם, אבל אמר הכתוב "וחלצו את האבנים", ונאמר "ועפר אחר יקח". אלא על כרחך כדי להעביר ולסלק את רוח הטומאה, שתתקדש הארץ כמקודם והיו ישראל בקדושה ובבית קדוש שתשרה ביניהם השכינה.

(תזריע ג.)

"איש צרוע הוא טמא הוא טמא יטמאנו הכהן בראשו נלעו". (יג. מד) הקשה הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א: מדוע נאמר כאן "איש צרוע הוא", ולא נאמר כפי שהוזכר עד כה "צרעת היא"?

וביאר שהתואר "צרוע", הוא שם תואר, והוא נבזה ושפל יותר מאשר אם היתה התורה מעידה עליו כי יש לו "צרעת". בזה באה התורה ללמדינו, שאדם זה במעשיו הרעים נמאס הוא בעיני ה', עד שהביא עליו את הצרעת.

והנה, שאר הנגעים הם באים על האדם במקומות מוצנעים, בהיות והשי"ת חס על כבוד בריותיו וגם כאשר הם ראויים לעונש, הוא מעניש אותם באופן שלא יתגנה לעיני הבריות.

אולם איש זה שנמאס כל כך בעיני ה', הביא עליו השי"ת את נגע הצרעת במקום גלוי לכל: "בקרחתו או בגבתו", ונגלה לעיני הכל שהוא נבזה ומאוס הן בעיני המקום והן בעיני הבריות.

"ביום טהרתו והובא אל הכהן". (יד. ב)

אפשר לרמוז, כותב הרב חיד"א בספרו "חומת אנך", כי תיבת "הובא" אותיות "ואהוב".

ויש בזה רמז לדברי הרמב"ם, דבעל תשובה קודם היה שנאו לפני המקום, משוקץ ומרוחק ותועבה. ואחרי שובו הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד.

ורמז זה פה: "ביום טהרתו והובא אל הכהן" - כלומר תיכף ששב בתשובה, אז מלבד הטהרה 'ואהוב', הוא אהוב לפני ה', כמו הכהן, כי תיכף כששב נעשה אהוב למקום.

"ויצא הכהן אל מוחץ למזוזה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת

מן הצרוע" (יד. ג)

מאחר שהכל תלוי בפי הכהן, הוסיפה התורה אזהרה מיוחדת, "הישמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלויים כאשר צויתים תשמרו לעשות" (דברים כד, ח). מכאן הלכה פסוקה, מצורע התולש את סימני הטומאה מעליו, נעשה טהור, אבל עובר על לאו "הישמר בנגע הצרעת".

אמר הג"ר משה מרדכי אפשטיין: צא ולמד מכאן חומרתו של העובר עבירה. מדיני מצורע הוא שיהיה סגור ומסוגר מוחץ למחנה. גזירה קשה מנשוא, בהיותו



בשעה שגליון זה עושה את דרכו לבית הדפוס, רבים מאיתנו צועדים בשגרת חייהם, בסדר יומם הקבוע, בעבודת הש"ת, ומודים לו על כל נשימה ונשימה שהוא מעניק לנו ברוב טובו וחסדיו. באותה שעה ממש, עומדים על המשמר, אלפי יהודים ורבנים חשובים שכל עניינם הוא להשגיח ולפקח על כשרותן של מערכות יצור המזון, שתכולתן תשונע בעוד מספר ימים למליוני אחינו בני ישראל שבכל רחבי הגלובוס.

ההכנות לקראת חג הפסח והפיקוח על כשרות המזון לחג, מוטלת על כתפיהם של ראשי מערכת הכשרות, רובם נשארם באלמוניותם, ואין לנו מושג על מה שמתחולל מאחרי חותמת הכשרות המתנוססת על מוצרי המזון, ומעידה נאמנה כי מוצר זה הנו אכן "כשר לפסח". ביריעה זו נפרסם לפניכם הצצה חטופה על החותמת והסיפורים שהיא מקפלת בשוליה:

עמידתו האיתנה והאחריות שחש ראב"ד לונדון - הרב יוסף צבי הלוי דינר זצ"ל, כלפי מערכת הכשרות 'כדתיא' אשר בראשה עמד למעלה מיובל שנים, היתה בלתי מצויה עד כדי מסירות נפש. במשך למעלה משלושים השנים האחרונות היה מגיע מידי שנה בשנה לארץ ישראל, כדי לפקח באופן אישי על אפיק מצות מכונה לחג הפסח ליהודי אנגליה.

באחת השנים ראהו נכדו בעת סיום האפייה ממלמל בפיו. כששאלו לפשר הדבר אמר, בתחילת האפייה הנני מתפלל שלא תצא תקלה תחת ידינו ומלאכת אפיה המצות תהיה כשורה. בסיומה אני מתפלל, כי כל מי שיאכל ממצות אלו יאכלם לשם ד' לשם מצת מצווה!

פעמיים ארע שנחתכו אצבעותיו במהלך אפיק המצות. פעם אחת היה זה במאפיה באנגליה ועוד טרם פינוהו לבית החולים לקבל טיפול רפואי הוא לא איבד את קור רוחו, והורה למשגיחים כיצד ימשיכו במלאכת הפיקוח למלאות את מקומו עד שנפל מתעלף. בעלי המאפיה הנכרים התפעלו מאוד ואמרו: "מעולם לא נתקלנו בעוצמה כזו של התגברות אדם על תחושותיו הטבעיות, למען עקרונותיו". בפעם השניה, היה זה באפיק המצות בארץ, כאשר מתחילה סירב ללכת לטיפול רפואי וכשלחצוהו לפנות לבית החולים לא הרשה לבניו הרבנים שליט"א להתלוות אליו אלא נתן להם הוראות מפורטות על המשך סדרי ההשגחה,

כאשר גם מבית החולים עמד בקשר טלפוני עם מאפיית המצות לתדהמתם של הרופאים כיצד אינו מתפתל מרוב ייסורים.

כשדנו עמו בהבדלים ברמת הכשרות של מאפיות המצות הקיימות, העיר אחד הנוכחים כי במאפיה פלונית טעם המצות אינו משובח דיו. הגיב הגריצ"ה דינר בתמיחה, מעולם לא הרגשתי הבדל בטעמי המצות.

כל המצות הן אותו הדבר, העיקר שאוכלים מצות לשם מצווה ואיך אפשר לחשוב על הטעם בעת אכילת מצה...

אין חשב לחלב עכו"ם

לפני כחמישים שנה, נסע הרב יוסף צבי הלוי דינר עם משפחתו בימות הקיץ לכפר מרוחק. מידי בוקר בשעה מוקדמת שלח שנים מבניו אל הרפת, על מנת להשגיח בזמן חליבת הגוי את הפרות כדי: "ישראל העומד על גביו", בכדי שהחלב לא יהיה חלב עכו"ם.

ביום מן הימים הגיעו הבנים באיחור קל לתחילת החליבה, ומשום כך לא רצו לקחת את החלב. שני בקבוקים יחידים לקחו עבור התינוקות. כאשר חזרו לאכסנייתם עם בקבוקי החלב,

סירב הרב לקחתם באמרו, על אף שמעיקר הדין אפשר להקל לתינוקות, מכל מקום הוא אינו מעוניין בכך.

זאת ועוד, אם יראה הגוי בעל הרפת שפעמים קונים ממנו חלב בלא השגחה, לא יסכים בעתיד להרשות השגחה על חליבתו.

שבו הבנים מיד אל הרפת להשיב את החלב. כששמע הגוי את סירובם להשתמש בחלב, כעס מאוד וצעק: "אתם לא סומכים עלי? וכי חושדים אתם שאני מערבב חלב מבעל חיים אחר?!". הגוי הזהיר אותם שאינו רוצה לראות פניהם שוב.

כששמע הרב יוסף צבי הלוי דינר כן, החליט כי ילך בעצמו לרצות את הגוי. כשראהו הגוי מרוחק החל לצעוק ואף פתח בחרפות לרב שלא יתקרב לרפת.

הרב ביקש כי בעל הרפת יאות לשמוע את דבריו. כשנתרצה, הסביר לו הרב בנועם, 'לפי דעתו של גוי',

חליה שלא יחשוב שאיננו סומכים עליו, אלא בימי הביניים היו גויים שערבבו בתוך חלב הפרה חלב בהמה טמאה האסורה לנו, ולכן תקנו הרבנים שלנו שתמיד יעמוד היהודי בעת החליבה להשגיח כי אכן אין מוסיפים חלב מבעל חיים אחר.

כששמע הגוי את הדברים ביקש מהרב שיסור למשרדו. סגר היטב את הדלת והחלונות, וכשוידא כי אף אחד לא יוכל לשמוע מבחוץ אמר: "ברצוני לגלות לרב דבר בתנאי שלא תספר זאת לאף אחד.

הרבנים שלכם חכמים יותר ממה שאתם חושבים. הם יודעים מה שהם מדברים והם צודקים. מאחורי הרפת אני מסתיר דיר של חזירים ואני נוהג לערבב חלב חזירים עם חלב פרה".

הרב דינר ההמום, שאל את בעל הרפת: "האם אינך חושש כי אתה עובר על החוק ואתה עלול להיתפס?!"

השיב לו הגוי כי הממשלה בודקת את אחוזי השומן שבחלב. בחלב חזירים אחוזי השומן גבוהים בהרבה מחלב פרה,

ולכן ניתן להוסיף כמויות גדולה של מים ולערבבו בתוך חלב הפרה בלי שיבחניו בכך כלל. כמובן שהגוי הסכים מעתה שבני הרב דינר ימשיכו לבוא ולהשגיח בעת החליבה. ראב"ד לונדון נהג לחזור ולספר סיפור זה,

כאשר במשך שנותיו ברבנות ניסו שוב ושוב לטעון בפניו כי בימינו אין חשב של חלב עכו"ם...

בדרך אבות

ממעשיהם של צדיקים



לפרגן ברוחב לב

"ובא אשר לו הבית"
(ויקרא יד. לה).

על שבעה דברים, נגעים באים. אחד מהם הוא על מידת צרות עין, (שצרה עינו באחרים ואינו מהנה את שכניו מכליו ע"י השאלה. רש"י), דכתיב: "ובא אשר לו הבית", ותנא דבי רבי ישמעאל, (מסכת

ערכין דף טז.) מי שמייוחד ביתו לו (כלי תשמישו שלא השאילם לאחרים. רש"י). ממידה רעה זו התורה הקדושה מזהירה אותנו להתרחק מאוד, כנאמר "נתון תתן לו ולא ידע לבבך בתתך לו" (דברים טו. י). ומבאר רבינו יונה ז"ל בשערי תשובה (ג. לה) שהצווי הוא להרחיק מנפשינו צרות העין ולהיותנו טובי עין, כענין שנאמר (משלי כב-ט) "טוב עין הוא יבורך", ולא די במתנת היד, אשר נטע בנפשותינו מדת הנדיבות, על כן הזהיר ואמר "ולא ידע לבבך" אחר שאמר "נתון תתן לו".

כדאי לציין כאן מה שמובא בשם הזוהר הקדוש, שהאוכל מאכל אצל רע עין, אח"כ אותה אכילה הוא בנפשו של האוכל כמו סם המוות. ולכן לא רצה רבינו הקדוש לאכול משום אדם, כי היה מתיירא לנפשו שלא יהנה ממי שהוא צר-עין, ויבוא בהכרח לידי חולי רח"ל. (קב הישר, א, כו).

ומעשה שהיה ונכנסו גבאי צדקה אצל הגאון רבי יחזקאל לנדא זצ"ל, בעל ה"נודע ביהודה", וביקש ממנו את נדבת לבו לצורך מצות פדיון שבויים שנזמנה לידם. גבאי הצדקה הוסיפו ואמרו כי לצורך מצוה יקרה זו זקוקים הם לשלוש מאות אדומים.

שמע רבי יחזקאל את הענין, יצא לחדר סמוך וחזר עם מטבעות מלא חפניו סך של מאתיים ותשעים אדומים. עמד רבי יחזקאל ושלשל המעות את לידי הגבאים

ואמר: "זו נדבתי, את השאר - יתנו לכם אחרים..." שמחו הגבאים מאד בתרומה נכבדה זו, ובפה מלא הודו לרב על רוחב לבו ומסירותו למען מצות פדיון השבויים, אך אך תמיהתם לא יכלו הגבאים לכבוש בלבם: "מכיון שנשאו לבו של הרב לנדוב כל כך בעין יפה, מדוע אפוא הוא לא השלים עוד עשרה אדומים, ולמה יצטרכו לכתת רגליהם בעבור הסכום הפעוט?" נענה להם רבי יחזקאל ואמר: "וכי שכחתם משנה מפורשת במסכת אבות (פרק ה. י): הרוצה שיתן הוא ולא יתנו אחרים - עינו רעה בשל אחרים."

התפקיד שלנו בחיים

מידה מופלאה זו של עין טובה, מצינו גם בדורינו. כאשר הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל ראש הישיבה הגבוהה בליקווד, היה מגיע מפעם לפעם לקליוולנד למען החזקת ישיבתו. למסע זה היה מתלווה הגאון רבי אליהו מאיר בלון זצ"ל, ראש ישיבת טעלו בקליוולנד, כשהוא מסייע לרבי אהרן קוטלר בעריכת המגבית, זאת אף שהיה מוטל עליו עול החזקת הישיבה שלו.

מכריו פנו אליו בתמיהה ושאלו אותו: "היתכן שהוא, בתור ראש ישיבה האחראי להחזקת הישיבה, עוזר למגבית של ישיבה אחרת, ישיבת ליקווד, הרי הדבר עלול לפגוע באינטרסים של ישיבתו?"

וכך השיב להם רבי אליהו מאיר: "ראו! התפקיד שלנו בחיים - הוא לקדש שם שמים. ואם כך, מה לי אם זה יהיה על ידי ישיבתי או על ידי ישיבתו של רבי אהרן. העיקר הוא לקדש את שמו יתברך." (יש בנותן טעם לציין כאן את הנהגתו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, שמסירותו ללימוד התורה וקיום עולם התורה, גבוה מעל גבוה. וחרף העול הגשמי המוטל עליו בהחזקת מוסדות התורה שהקים ברחבי העולם, עם כל זאת הרי הוא מתאזר בעוז ותעצומות להחזקתם וביסוסם של כלל לומדי התורה הקדושה. יאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בנעימים, ויזכה להגדיל תורה ולהאדירה כשאיפתו הטהורה).

אנשי אמונה תולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

ר' אברהם ניגש למנוע האוטובוס עם מקלו של רבי חיים, ולפליאת כל נוסעי האוטובוס מיד כשהוא נגע במנוע - המנוע החל לפעול.

בדרך הארוכה

אחד מתושבי מוגאדור היה עושה בכל יום את דרכו לעבודה מביתו אל מחוץ לעיר. בוקר אחד, פגש אותו כ"ק רבי חיים זיע"א ושאל אותו לאן פניו מועדות? והלה השיב לרבי חיים, כי פניו מועדות לעבודה, כדרכו מימים ימימה.

"האם יש לך דרך אחרת כדי להגיע לעבודה?" שאל אותו כ"ק רבי חיים זיע"א.

"יש לי דרך אחרת, אך היא ארוכה יותר ונמשכת זמן רב יותר", השיב.

"אם כן", אמר לו כ"ק רבי חיים זיע"א: "גוזרני עליך, שלא תלך היום לעבודה בדרך הרגילה, אלא בדרך הארוכה יותר". אותו אדם השיב לו כי אכן כך הוא יעשה, ומיד שינה את מסלולו ושם את פעמיו לעבודתו בדרך הארוכה.

לא חלפו מספר ימים והלה מופיע בבית הרב. הוא הודה לו נרגשות על כך שפדה אותו מרדת שחת. וכל זאת למה? באותו יום בו הלך בדרך הארוכה, פגעה משאית בקבוצת אנשים, כולם חביריו לעבודה, שצעדו בדרך הקצרה, כמה מהם נהרגו וכמה מהם נפצעו אנושות. אילו הוא היה הולך לעבודה בדרך הרגילה, מי יודע מה היה עולה בגורלו.

כ"ק רבי חיים פינטו הקטן זיע"א, היה ידוע כאדם בעל מסירות נפש מופלאה עבור כל אחד ואחד מבני ישראל. פעם אחת, פגש כ"ק רבי חיים זיע"א בדרך הילכות את ר' אהרן בוגאנים. פנה אליו הרב ואמר לו: ר' חיים! היום אני שרוי בתענית עבורך, לפי שאני רואה שנגזרה עליך גזירה לא טובה. ואמנם הרב התענה כל אותו היום עבור ר' אהרן בוגאנים.

בצהרים, הלך ר' אהרן בוגאנים לשוק, כדי לקנות ולמכור סחורה כהרגלו, לפתע, במקום בו עמד - התמוטט קיר גדול, ובדרך נס הצליח ר' אהרן להנצל מהמקום, ולא אונה לו כל רע, ב"ה. בזכות הצדיק נתבטלה הגזירה מעליו. [ספר "שבח חיים" מפי ר' יצחק בוגאנים, בנו של ר' אהרן].

בירה במיכל הדלק

ר' אברהם עלי ז"ל, כך סיפר בנו שיחי' למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, נסע פעם עם כ"ק רבי חיים הקטן זיע"א באוטובוס. לפתע, באמצע הדרך הפסיק המנוע לפעול. לאחר כשעתיים התעניין כ"ק רבי חיים זיע"א ושאל "מה קרה שלא נוסעים?" השיבו לו הנוסעים: שבטעות מילאו את מיכל הדלק בבירה, וזוהי הסיבה שהמנוע אינו פועל. כ"ק רבי חיים זיע"א לא נראה מודאג מהסיפור. "לך ותגיע במקל שלי במנוע ואז הכל יסתדר", אמר לר' אברהם עלי.